

Secr. Gerard Thijssen
Rozenbloemstraat 34,
4921 KG Made
Tel: 0162-683323
Mail: heemkundemadedrimmelen@gmail.com

NIEUWSBRIEF

jaargang 20 – nummer 3 juni 2017

Uitnodiging

Voor onze jaarlijkse excursiereis naar de zilverstad Schoonhoven

Meer informatie verder in deze nieuwsbrief

Eerste inventarisatie

De Heemkundekring is van plan om in september 2017 een begin cursus genealogie op te starten op de donderdagavond in de bibliotheek te Made.

Wij hebben de heer Roelvink uit Breda bereid gevonden om deelnemers de grondbeginselen van het zoeken naar onze voorvaders bij te brengen. Wie heeft er belangstelling om mee te doen met deze uitdaging om te zoeken in ons verleden?

De groep kan maximaal uit 10 personen bestaan. De (beperkte) kosten zijn nog niet bekend, omdat er readers voor de deelnemers gedrukt moeten worden. Daarnaast moet een deelnemer in het bezit zijn van een laptop. Het gaat om 3 avonden 1 x per 14 dagen. Bij belangstelling kan er nog een vierde avond gegeven worden.

Wij willen dus eerst kijken wie er belangstelling heeft.

U kunt zich voor 15 juli opgeven bij:

Alice Heitling-Oostindiën

Email: abheitling@planet.nl

Tel: 0642413342

Onderscheiding

Ons lid de heer Toon van der Ven is benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau.
Toon van harte gefeliciteerd met deze benoeming.

In Memoriam Bernard Sibon

De naam Bernard Sibon was op het eind van de vorige eeuw jarenlang een begrip in Made en omliggende plaatsen.

Als correspondent van het goed gelezen 't Carillon interviewde hij heel wat streekgenoten en ontbrak hij op weinig verenigingsvergaderingen.

Ook bij de raadsvergaderingen in de voormalige gemeente Made en Drimmelen was hij een trouwe tribuneclant.

Daar ontmoette hij dan weer een vaste groep bezoekers waaronder de ook nu nog bijna geen enkele gemeentelijke bijeenkomst missende Cor Knoop.

Samen betreurden zij in 1997 de samenvoeging van de drie gemeentes en het daarmee verloren gaan van het eigene dat de voormalige gemeente Made en Drimmelen kenmerkte.

Bernard en Cor opperden dat zeker op dat moment een Heemkundekring hard nodig was om de kennis en beleving van het verleden te borgen.

Een vereniging die toen in omliggende plaatsen goed draaide, maar in Made en Drimmelen nog ontbrak.

Voor Bernard aanleiding een enthousiasmerend stuk in 't Carillon te plaatsen waarin hij belangstellenden opriep in de Mayboom over de oprichting van een Heemkundekring te komen nadenken.

Bernard Sibon zat de bijeenkomst voor en Cor Knoop zorgde voor de verslaglegging.

Het vervolg is bekend.

Mede dankzij de mooie stukjes op prominente plaatsen in zijn weekblad groeide de opgerichte club snel uit tot een niet meer weg te denken vereniging van inmiddels bijna driehonderd leden.

Tot zijn verhuizing naar Rijen was Bernard ook zelf actief in de vereniging.

Als vicevoorzitter sloeg hij bijna geen enkele bestuursvergadering over en nam hij als vanzelf plaats in de redactie van het heemkundeperiodiek De Klok.

Daarvoor schreef hij ook een aantal boekrecensies, waarbij vooral boeken over de Biesbosch zijn belangstelling genoten.

Donderdag 4 mei jl. vernamen we dat Bernard Sibon in zijn huidige woonplaats Rijen op 74-jarige leeftijd is overleden.

Heemkundekring Made en Drimmelen blijft warme herinneringen aan zijn oprichter houden en wenst zijn echtgenote en verdere directe familie veel sterkte in deze voor hen moeilijke tijd.

Uitreiking Rabobank Clubkascheque aan Heemkundekring Made en Drimmelen.

Op dinsdag 9 mei kwam Marleen de Jonge van de Rabobank op bezoek bij Heemkundekring Made en Drimmelen.

Jaarlijks kunnen leden van de Rabobank een stem uitbrengen op hun favoriete vereniging in het kader van de Rabobank clubkascampagne.

184 leden hadden hun stem op onze Heemkundekring uitgebracht.

Dat had tot resultaat dat een cheque van maar liefst € 500,48 uitgereikt kon worden ter ondersteuning van Heemkundekring Made en Drimmelen.

Wij bedanken de Rabobank voor dit mooie initiatief en we bedanken allen die hun stem op onze vereniging hebben uitgebracht.

Geslaagde kunsttaxatie en tentoonstelling

Zondagmiddag 23 april jl. heerste er een gezellige drukte in de Bernarduskerk. Een paar honderd bezoekers genoten van een prachtige tentoonstelling die elf verzamelaars uit onze vereniging in de kerk hadden opgesteld. Onnodig te vertellen dat zij van een deskundige en enthousiaste uitleg voorzien zijn. Ook Ferdinand Bagnato wist zijn kunstaanbieders weer te boeien met onderhoudende en deskundige taxaties.

Een geslaagde dag die voor herhaling vatbaar is.

Opening tentoonstelling 'Zonder boer geen voer'

Wanneer: Vrijdag 9 juni 2017 om 16.00 uur
Waar: Biesboschbezoekerscentrum te Drimmelen

Wethouder H. Bakker zal op **vrijdag 9 juni om 16.00 uur** de tentoonstelling officieel openen in het Biesboschbezoekerscentrum te Drimmelen.

Een bijzondere tentoonstelling die de lokale boerengeschiedenis en het lokale archeologische en historische onderzoek meer bekendheid geeft.

Duidelijk wordt dat stad en platteland niet zonder elkaar kunnen: 'Zonder boer geen voer'! Iedereen is welkom!

Er zijn verschillende lees-, kijk- en doekisten die de bezoeker meenemen door de geschiedenis van onze voedselproductie.

Het begint bij de eerste zelfvoorzienende boeren en eindigt bij de moderne precisielandbouw.

Het betreft een reizende tentoonstelling die op verschillende locaties verspreid over de gehele provincie Noord-Brabant te zien was of nog te zien zal zijn.

Deze zomer krijgt u tot 28 augustus de gelegenheid de expositie in Drimmelen te komen bewonderen.

Heemkundekring Made en Drimmelen, ZLTO afdeling Drimmelen en Staatsbosbeheer geven ieder op hun eigen wijze mee invulling:

Heemkundekring Made en Drimmelen heeft een boekje over de suikerfabriek van Statendam gereed en gaat deze verkopen bij de opening van de tentoonstelling.

Na de opening kan het boekje ook aan de balie in het Biesboschcentrum gekocht worden.

Tijdens de opening van de tentoonstelling zal Julien Mariman een korte presentatie over de voormalige suikerfabriek te Statendam verzorgen.

De ZLTO verzorgt een fietstocht op **16 juli**. Het betreft een familietocht van ongeveer 12 km en onderweg zullen verschillende bedrijven open zijn. Er zijn ter plaatse activiteiten en er kan wat gegeten en gedronken worden.

De Heemkundekring zal die dag weer in het bezoekerscentrum aanwezig zijn.

Twee keer zal het 'Wandelen op zondagochtend' via de tentoonstelling lopen.

Data: **2 juli** en **6 augustus**.

Vertrek vanuit Oud Drimmelen.

Verslag van de jaarvergadering en lezing van 5 april 2017 door Cees Schuller.

Tijdens de vlot verlopen jaarvergadering waren er ongeveer 55 mensen aanwezig.

Problemen waren er slechts met de techniek: het financiële jaarverslag moest door de penningmeester worden voorgelezen, omdat de overheadprojector weigerde.

De kascommissie heeft de kas gecontroleerd en goed bevonden.

Na de pauze werd de zaal nog voller en dat had natuurlijk met de lezing te maken.

Ongeveer 95 mensen kwamen speciaal om naar Cees Schuller, de schrijver van een boek dat over de postbezorging in de Biesbosch vanaf 1896 gaat, te luisteren.

De drie letters PTT roepen, net zoals het tuinpad van mijn vader, bij velen nostalgische gevoelens op. Ze brengen ons terug naar de tijd dat een eerzame postbesteller op zijn dagelijkse tocht door het dorp vriendelijk werd begroet en toegesproken. Brief, brief- of ansichtkaart werd vaak persoonlijk afgegeven en geregeld werd onderweg een kopje koffie, soep of ook wel eens een borreltje aangeboden. Geen moeite was de besteller teveel zijn poststukken onberispelijk en op

tijd bij de mensen aan te leveren. Zelfs als die veraf in de polder woonden en zelfs bij diegenen die verbleven in een erg moeilijk te bereiken gebied als de Biesbosch.

Bij postbezorging in de Biesbosch met het postbootje denkt iedereen meteen aan Drimmelen.

Vanuit Drimmelen vertrok dagelijks een postbootje over de Amer om boeren en polderwerkers in de Biesbosch de laatste nieuwtjes uit de bewoonde wereld te bezorgen. Een uitkomst voor deze geïsoleerd wonende bevolking die tegelijkertijd meteen voorzien werd van meegebrachte broden of kruidenierswaren.

In bijna ieder boek over de Biesbosch staat wel een foto van een postbootje; veel artikelen zijn er over geschreven en regelmatig duiken er oude foto's op met een postbode, postbootje of postbezorging.

In diverse bladen staan reportages over deze postbezorging.

De postbodes waren bekende mensen: zowel in Drimmelen, als in de Biesbosch.

Wie kent niet Janus Driesprong, Kees Schuller (Izn), Kees Schuller (Hzn), Cor de Wijs en Cor Ariëns?

Maar toen Cees de diverse postbootjes eens ging uitzoeken, bleken er meer te zijn dan dat hij dacht.

En bij de postbodes waren namen waar hij zich als geboren en getogen Drimmelenaar wel een persoon bij kon plaatsen zoals Leendert van der Hoeven, Jan Rolaff en Barend Verhoeven, maar er was minder van bekend.

Reden voor hem dus om eens navraag te gaan doen.

Toen bleek dat Thomas Westerhout in Werkendam al één en ander op papier had gezet.

Met zijn toestemming heeft Cees daar dankbaar gebruik van gemaakt.

In de lezing wordt ingegaan op de onlosmakelijke band tussen Drimmelen en de Biesbosch, de diverse postkantoren in Drimmelen, waarvan de laatste op de batterij stond, en uiteraard de postbodes en postbootjes.

De eerste postvaart was in december 1896 en werd door Leendert van de Hoeven gedaan.

Er waren 38 mensen die door 2 postbodes tegelijk bezocht werden. Zij werkten 2 weken op/ 2 weken af. Post was voor de bewoners het enige contact met de buitenwereld.

Het getijdeverschil was nog wel eens een probleem.

In de winter waren er grote ontberingen voor de postbodes. Zij liepen met prikstokken over het bevroren water.

Met de Kerst kregen de postbodes een cadeau.

Nu, ruim 120 jaar verder en hoewel er heel veel is veranderd, vaart het postbootje nog steeds.

Nu wonen er nog 5 mensen die door het postbootje bezocht wordt.

Maar ook de kampeeders in de Biesbosch krijgen wel eens post.

In de loop der jaren hebben er verschillende logo's op de boten gestaan.

Aan de hand van foto's, waarvan de meeste uit de eigen collectie van Cees komen, kregen wij een beeld dat het bezorgen van de post nog niet zo'n eenvoudige zaak was.

Wat centraal stond en staat bij de postbezorging : de klant is Koning. In weer en wind, onder zomerse omstandigheden en bij winterse kou.

Tegenwoordig wordt de postboot ook als promotieboot gebruikt, b.v voor een huwelijksvoltrekking.

Het was een interessante lezing waarin wij als toehoorder een goed beeld hebben gekregen hoe de postbodes van toen en nu niet alleen de bringer van goed of slecht nieuws waren, maar een grote sociale en maatschappelijke functie hadden.

Excursie naar de Noordwaard.

Op zaterdag 29 april organiseerde Heemkundekring Made en Drimmelen een excursie naar de Noordwaard.

Met zestien personenauto's zijn zestig belangstellende leden en introducés van Made naar Werkendam gereden waar SONO Koek een mooie en interessante middag voor ons in petto had.

Bij binnenkomst werd iedereen een kop koffie met een grienduil aangeboden.

De grienduil bleek een appelgebakje met een chocolaatje waarop een uiltje met rode oogjes was getekend. De uil met de rode oogjes symboliseerde de vroegere griendwerkers die grienduilen werden genoemd. Zij brachten gedurende de winterseizoenen, de oogsttijd van de wilgentenen en –takken, de nachten door in een te nauwe, armoedige keet in de Biesbosch, ver van huis, zonder voorzieningen, in de rook van een vuur. Die rook veroorzaakte de ontstoken, rode ogen waar de grienduilen maandenlang mee rondliepen.

Na een tweede kopje koffie werden de aanwezigen in twee groepen verdeeld.

De eerste groep ging met een treintje mee voor een rondrit door de Noordwaard onder de deskundige begeleiding van boswachter Jacques van der Neut.

Jacques had op 14 december een lezing voor ons verzorgd over de ontwikkelingen in de Biesbosch en speciaal in de Noordwaard.

Daar was goede landbouwgrond opgeofferd om ruimte voor de rivier de Merwede te creëren. Waar zo'n 7 jaar geleden nog aardappelen en bieten werden geteeld, lopen nu Konikpaarden, Schotse Hooglanders en waterbuffels de openvlaktes kaal te vreten om doorstroming voor de rivier de Merwede te waarborgen in geval van te hoge waterstanden van die rivier.

Er is een bijzonder waterrijke vlakte ontstaan met veel plas en dras en stroomgeulen waar veel watervogels op af komen en waar veel (water)planten in soorten en aantallen zich ontwikkelen. Ook het visbestand vaart er wel bij.

Dit alles heeft een rijke flora en fauna tot gevolg, resulterend in de komst en blijvende aanwezigheid van de top van de roofvogelsoorten, de zee- en visarend.

Jacques vertelde onderweg veel wetenswaardigheden en wees op de vele soorten vogels die we voorbij reden.

Bij het nest van de broedende visarend werd de telescoop van Jacques opgesteld en mocht iedereen een blik werpen op het nest.

Het kopje van de visarend stak mooi boven de nestrand uit en was met de telescoop goed zichtbaar.

De tweede groep keek intussen naar een film over de ombouw van de Noordwaard.

Er volgden veel indrukwekkende gesprekken met de mensen die hun huis en haard moesten verlaten om ruimte voor de rivier te verschaffen.

Dat had veel impact op de mensen en er werd voor een zo goed mogelijk contact met en begeleiding van die mensen gezorgd.

Sommigen verhuisden uit de Noordwaard, anderen bouwden een tegen hoog water beschermde nieuwe woning elders in de Noordwaard.

Daarnaast ook mooie beelden van de activiteiten gedurende de werkzaamheden om van de polder een functioneel natuurgebied te maken.

In de schuur van SONO Koek waren na de film nog vele oude gereedschappen te zien uit de tijd van de grienduilen.

De tweede groep ging daarna met het treintje mee en hadden op de terugweg enige vertraging omdat de energie van het elektrische treintje iets of wat tekort schoot. Door de passagiers vroegtijdig uit het treintje te evacueren kon het treintje in een slakkengangetje tenslotte op het laatste restje eigen kracht toch de thuisbasis bereiken. Het was een aangename, mooie en leerzame middag waarbij de weergoden ons goed gezind waren.

Monument ter nagedachtenis aan de Biesboschboeren.

Op 3 mei is aan de Amalia van Solmsstraat te Drimmelen een prachtig monument, ontworpen door Joris Gaaymans, onthuld als eerbetoon aan de vergeten boeren uit de Biesbosch. Ondanks gevaar voor eigen leven hielpen zij in de Tweede Wereldoorlog onderduikers overleven, maar zijn daar nooit door de overheid voor bedankt. Rinus Rasenberg, de initiatiefnemer van dit eerherstel, kwam de onderbelichte heldhaftige verhalen tegen toen hij bezig was met zijn film "Biesbosch onder vuur". Inge van der Heijden- Jongeneelen heeft de poëtische tekst gemaakt.

Op zaterdag 23 september houden wij weer onze jaarlijkse excursiereis.

De bestemming is dit keer het mooie Zuid-Hollandse stadje aan de Lek: **Schoonhoven**.

De stad is bekend om zijn **zilverindustrie**.

Al in de 17de eeuw waren er bekende zilversmeden. Niet verwonderlijk dat daar tot op de dag van vandaag een internationale Zilverschool gevestigd is. De stad staat dan ook over de hele wereld bekend als de Zilverstad.

De nederzetting ontstond langs de rivier de Zevender, waarvan de loop nog herkenbaar is in de Lange Weistraat. Er bevond zich een kasteel ter hoogte van het huidige Springerpark. Schoonhoven werd in 1247 voor het eerst genoemd als *Sconhouen*. Het speelde een rol in de strijd tussen Vlaanderen en Holland aan het begin van de 14e eeuw, omdat de slotvoogd Nicolaas van Cats de Vlaamse kant had gekozen. Willem III van Holland en Witte van Haemstede sloegen in juli 1304 het beleg van Schoonhoven, en verkregen door een list de overgave van de stad. In 1375 en in juli 1518 vonden grote stadsbranden plaats. In 1575 was het Beleg van Schoonhoven (1575) door Gilles de Berlaymont in dienst van Hertog van Alva, die echter twee jaar later heel Holland gewonnen gaf.

Tot 1942 was Schoonhoven het eindpunt van de spoorlijn Gouda-Schoonhoven. Het oorspronkelijke stationsgebouw staat er nog steeds. Het stationsgebied is nu een busstation.

Voor leden bieden wij deze reis aan voor € 45.00 pp.

Niet leden betalen € 50.00 pp.

Een hapje en drankje, aan het eind van de dag, wordt u aangeboden door de Heemkundekring.

Wij verzoeken u vriendelijk het bedrag voor **15 juli** a.s. over te maken op de Raborekening van de Heemkundekring.

NL34RABO0150633750 onder vermelding van: **reis naar Schoonhoven**.

Het programma ziet er als volgt uit:

9.00 uur	vertrek Made, Park gemeentehuis
10.00-10.45 uur	koffie met gebak zilvermuseum
11.00-12.15 uur	bezoek Rikkoert Schoonhovens Silverhuys-Edelambachtshuys (oude synagoge), rondleiding demonstratie en film
12.30-14.00 uur	lunch zilvermuseum
14.00-15.00 uur	stadswandeling onder leiding van een gids
15.00-16.00	rondleiding zilvermuseum
16.00-17.00	een drankje en een hapje op het terras van de Waag, aangeboden door de heemkundekring
17.00 uur	vertrek naar Made

Aanmelden graag via het bijgaand aanmeldformulier bij
Alice Heitling-Oostindiën,
Stelvenseweg 19,
4921PI Made.
Tel: 0642413342
Email: abheitling@planet.nl

AANMELDINGSFORMULIER REIS NAAR SCHOONHOVEN

Op zaterdag 23 september 2017

Naam:

.....

Adres:

.....

Telefoon:

.....

Emailadres:

.....

Aantal personen:

.....

Lid

.....

Geen lid

.....

Familie en vrienden zijn welkom.
U dient zich voor **15 juli** op te geven.

Het bedrag van € 45.00 voor leden
en
€ 50.00 voor niet leden

dient u voor 15 juli over te maken op rekening NL34RABO0150633750
t.n.v de Heemkundekring Made en Drimmelen, onder de vermelding van
“reis naar Schoonhoven”

Uw betaling is tevens uw inschrijfbewijs.

Opgeven bij:

Alice Heitling-Oostindiën

Stelvenseweg 19

4921PI Made

Email: abheitling@planet.nl

Tel: 0162686183/0642413342